

РОЛЬ КУЛЬТУРИ В ЧАС ВІЙНИ

Катерина Тучапець

*Науковий керівник – Андрій Цюприк, доктор педагогічних наук,
доцент кафедри практичної психології та педагогіки Львівського
державного університету безпеки життєдіяльності*

Культура – це важлива складова формування цілої нації та особистості в цілому. Тому існує дуже багато визначень даного терміну, проте одного сталої тлумачення досі немає, оскільки кожна гуманітарна наука дає своє трактування цього терміну.

В сучасній культурології культура в найзагальнішому вигляді визначається як сукупність створених людиною матеріальних і духовних цінностей, а також система історично сформованих знань, ідей і соціальних норм, що відображають активну творчу діяльність людей в освоєнні світу і спрямовані на врегулювання суспільних відносин [2, с. 4]. Заразом, під культурою розуміють ступінь освіченості людини, міру вихованості, а також рівень освоєння нею будь-якої сфери знань чи діяльності.

Філософія трактує культуру як складну, витончену, сповнену суб'єкт - об'єктними відносинами форму життя, в якій відбувається постійний синтез суб'єктивного розвитку й об'єктивних духовних цінностей (В. Беккет) [3, с. 42].

Водночас, у філософії культура – це система стійких думок про світ в сукупності із індивідуальними цінностями та правилами поведінки в суспільстві.

Культура розглядається в соціології як соціальна система організованих за допомогою норм і цінностей функціонально корисних, закріплених у суспільній практиці та свідомості суспільства форм діяльності. Культура в суспільстві представлена

КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН ЛЮДСЬКОГО ДУХУ (БАГАТОГРАННІСТЬ І НАУКОВЕ ОСМИСЛЕННЯ)

матеріальними предметами, соціальними настановами (традиціями), духовними цінностями [1, с. 112].

В свою чергу термін «війна» – це стан, у якому вирішують конфлікти за допомогою зброї та насилля.

Війна – це явище, яке завдає шкоди природним, енергетичним та людським ресурсам. Даний термін повна протилежність терміну «культура», проте в цих поняттях є позиції, між якими є взаємозв'язок.

Війна – це знищення, проте коли одна країна зайняла захисну позицію проти іншої, так би мовити оборонна війна, то це захист власної території, культури, суверенітету та цінностей. Оборонна війна захищає від пошкодження та знищення культури зі сторони країни - загарбника. Також культура – це сукупність матеріальних та духовних цінностей, оборонна війна – їх захист. Культура, як і війна об'єднує, згуртовує людей для певної мети.

Культура поєднує в собі як науку, так і мистецтво, як мораль, так і світогляд. І саме в цих аспектах культура відіграє важливу роль в період війни, адже наука дає чітке розуміння речам, які є головними та цінними для держави та особистості. Завдяки витворам мистецтва, створеним в період війни – музиці, картинам, фільмам, фотографіям, концертам та віршам на військову тематику і піднімається бойовий, моральний стан в учасників бойових дій, їх патріотичний дух та незламна віра в світле та щасливе майбутнє. Через мораль усвідомлюється система морально-психологічних якостей особистості та уявлення про добро і зло, а світогляд людини показує принципи, знання, цінності, надії, вірування, погляди на сенс і мету життя, які визначаються кожною особистістю. Тому протилежні на перший погляд терміни мають важливу функцію взаємодопомоги та доповнення один одного для вирішення важливих аспектів життя людини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Брегеда А.Ю., Бовтрук А.П., Дворецька Г.В. та ін. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни „Соціологія”. – К.: КНЕУ, 1999. – 124 с.
2. Музальов О.О. Культурологія : навчальний посібник для учнів, студентів і викладачів / Олександр Олександрович Музальов. – Львів. 2012. – 185 с.
3. Шабанов Ю.О. Філософія культури : підручник / Ю. О. Шабанова. – Дніпро : ЛПРА, 2019. – 240 с.

УДК [327:339.5]-048.23(510:100)

ПРОЕКТ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ШЛЯХ» ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ

Чу Чу

(Китайська Народна Республіка)

*аспірантка, Львівський національний університет імені Івана
Франка*

Проект «Один пояс, один шлях» – це коротка назва двох програм «Економічний пояс Шовкового шляху» та «Морський шовковий шлях ХXI століття», які у вересні та жовтні 2013 року запропонував китайський лідер Сі Цзіньпін, надавши їм стратегічного значення[11].

Програма «Економічний пояс Шовкового шляху» – це мережа наземних автомобільних і залізничних маршрутів, нафтопроводів і газопроводів, а також інших інфраструктурних проектів, які будуть іти від Сіаня в центральному Китаї через Центральну Азію і до Роттердама і Венеції [1;2].